

5769

*Tora is de ziel in het lichaam van de joodse gemeenschap;
eenieder die kennis wil nemen van Tora is welkom met ons te leren.*

Sjabbat 12 september 2009 / 23 elloel 5769

Sidra Nitsavim-Wajelech, Devariem [Deuteronomium] 29:9-31:13
(Tanach blz. 410-416)

Haftara: Jesjaja 61:10-63:9
(Tanach blz. 905-907)

Vertaling: Sera Spanier

Voor het origineel zie

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5768/Nitsavim

NITSAVIEM(-WAJELECH)

(Dit jaar worden deze twee sidrot samen gelezen, maar het commentaar, dat uit vorig jaar komt, beperkt zich tot de eerste die toen alleen werd gelezen).

Aan het einde van Mosjee's redevoering (het hele boek Devariem) legt hij de Israëlieten de keuze voor om Gods geboden wel of niet te volgen en -in het beeld aan het eind van Nitsavim (30:10)- "het leven te kiezen."

Nitsavim(-Wajelech) – Ariel Kahn

Ariel Kahn is schrijver en universitair docent. Hij is lid van Assif, het egalitaire minjan van de New North London Synagogue (Masorti).

Nitsavim opent met een algehele overzicht van de gemeenschap waar God zich toe richt: iedereen, ook "de vreemdeling in je midden, van de houthakker tot de waterputter" (28:10), en bovendien ook degenen die "vandaag niet aanwezig zijn"; die alleen (veel) later aanwezig zijn en dan en enkel als lezers van "dit boek."

Wat kan het voor ons betekenen om echt aanwezig te zijn als we deze sidra lezen?

Nitsavim richt zich op de gevaren van de afgoderij, die beschreven wordt als "een wortel die gal en wormhout draagt" (29:17).

Waarom wordt dit zo vijandig bejegend?

Wat betekent afgoderij vandaag de dag voor ons?

Rav Kook, de mysticus, dichter en eerste opperrabbin van Palestina in de tijd van het Britse Mandaat, benoemd in 1921. Hij suggereert dat het Jodendom zelf afgoderij kan worden. Dit was Adams zonde, schrijft hij, en de zonde van het Gouden Kalf. “De mens luisterde naar de slang en verloor zichzelf en daardoor kon hij geen antwoord geven op de vraag van God “waar ben je”.... Dat was ook de zonde van Israël die andere goden aanbaden.” (Orot Hakodesh 3, p.140-141).

Deze voorstelling van afgoderij klinkt door in Shakespeare’s spel van Troilus en Cressida. Hector verklaart dat het “een waanzinnige afgoderij is om de dienst groter te maken dan de god.” (Troilus en Cressida, II.ii.60). Met andere woorden: als we ons concentreren op de dienst en door bovenmatige aandacht daarvoor belangrijker maken dan God, vergeten we wie we dienen, dan wordt de dienst zelf tot een “waanzinnige afgoderij.”

Het aanbidden van een idool betekent zowel voor Shakespeare als voor Rav Kook het aanbidden van idee die niet van jezelf is; ieder idee-fixe kan een afgod worden. De opdracht is om je eigen relatie met God te ontwikkelen: “want u zult naar Hem terugkeren met heel je hart en heel je ziel” (30:10). Dit suggereert gebed, te “staan voor God” - *Nitsavim* (29:9). De Kotsker Rebbe vroeg zijn studenten: “Waarom zeggen we aan het begin van de Amida (het hoofdgebed) eerst “onze God” en dan pas “God van onze voorouders?” Historisch gezien dient toch de “God van onze voorouders” eerst te komen? Zijn antwoord is dat wij eerste onze eigen connectie met God op orde moeten zien te krijgen. Alleen daarna kunnen we een echte verbinding met de traditie van onze voorouders hebben.

Rav Kook suggereert een andere manier waarop we echt aanwezig kunnen zijn en Gods vraag “mens, waar ben je” kunnen beantwoorden. In Orot Hakodesh schrijft hij dat “iedere keer dat het hart klopt met een echte spirituele klopp, en iedere keer dat er een nieuw en verheven idee wordt geboren, luisteren we met aandacht, want het is als de stem van een engel die op de deuren van onze zielen klopt en ons vraagt open te doen zodat de volle klaarheid van zijn pracht geopenbaard kan worden.”

Hier geeft Rav Kook aan dat de ware sleutel om God echt te dienen ligt in het luisteren naar je eigen innerlijke stem. Vonken van het Goddelijke sluimeren in ons en wachten om ontdekt te worden; als we onze creativiteit en ons gebed voeden, als we naar God terugkeren en naar Hem toe stappen, zal hij “onze harten besnijden” (30:6), dat wilt zeggen de blokkades verwijderen die rondom onze zielen gegroeid zijn, waardoor we ons ware zelf niet kenden, zodat we er werkelijk “vandaag aanwezig kunnen zijn.”

Een andere invalshoek – Jess Gold

De sidra van deze week vertelt ons dat Gods mitzwot in onze mond en ons hart zijn, niet boven in de hemel en niet ver aan de overkant van de zee. We hoeven dus niemand erop uit te sturen om ze te vinden en naar ons terug te brengen (30:11-14).

Dit lijkt een weerspiegeling van interessante argumenten, die vandaag de dag in de milieubeweging leven. Wiens verantwoordelijkheid is het om de klimaatproblemen op te lossen die het rijke Noorden heeft veroorzaakt?

Ligt die ergens ver weg, in de handen van politici en de bestaande machthebbers of hebben individuen de verantwoordelijkheid en de daarbij behorende macht om een wezenlijk verschil te maken? Wordt van ons verwacht dat wij kritisch kijken naar de keuzes die wij in ons leven maken om te zien of zij helpen de klimaatverandering te bespoedigen? Of we inderdaad ons eigen CO₂-uitstoot kunnen verminderen en het verbranden van olie en benzine zo veel mogelijk kunnen beperken?

Nu de Hoge Feestdagen snel naderen wijst onze traditie ons met steeds sterker nadruk op onze persoonlijke verantwoordelijkheid, die ook van toepassing is op onze houding jegens de plannet en onze leefomgeving.

Ga jij dit jaar je air-miles tellen als deel van je *tesjoeva*?